

SECRETARIATUL GENERAL AL GUVERNULUI
DEPARTAMENTUL PENTRU RELATIA CU PARLAMENTUL

Biroul permanent al Senatului

Nr. 2146/2023
28. FEB. 2023

Către: DOMNUL MARIO OVIDIU OPREA, SECRETARUL GENERAL AL SENATULUI
Ref. la: punctele de vedere ale Guvernului aprobate în ședința Guvernului din data de 22 februarie 2023

STIMATE DOMNULE SECRETAR GENERAL,

Vă transmitem, alăturat, în original, punctele de vedere ale Guvernului referitoare la:

1. Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 350/2005 privind regimul finanțării nerambursărilor din fonduri publice alocate pentru activități nonprofit de interes general (Bp. 743/2022);
2. Propunerea legislativă pentru completarea Legii drepturilor pacientului nr. 46/2003 (Bp. 851/2022);
3. Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 500/2002 a finanțelor publice (Bp. 744/2022);
4. Propunerea legislativă pentru modificarea Ordonanței Guvernului nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații (Bp. 737/2022, L. 847/2022);
5. Propunerea legislativă pentru modificarea art. 65, alin. (5) din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice (Bp. 832/2022);
6. Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii cetățeniei române nr. 21/1991 (Bp. 802/2022, L. 58/2023);
7. Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 227/2015 privind Codul Fiscal cu modificările și completările ulterioare - „Eliminăm supraimpozitarea contractelor de muncă cu timp parțial” (Bp. 827/2022, L. 66/2023);
8. Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea forței de muncă (Bp. 774/2022);
9. Propunerea legislativă pentru modificarea Legii recunoștinței pentru victoria Revoluției Române din Decembrie 1989, pentru revolta muncitorească anticomunistă de la Brașov din noiembrie 1987 și pentru revolta muncitorească anticomunistă din Valea Jiului - Lupeni - august 1977 nr. 341/2004 (Bp. 759/2022);
10. Propunerea legislativă pentru abrogarea art. 146 alin. (5⁶)-(5⁹) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal (Bp. 828/2022);
11. Propunerea legislativă pentru modificarea Ordonanței de Urgență nr. 163/2022, publicată în Monitorul Oficial nr. 1165 din 6 decembrie 2022 (Bp. 811/2022);
12. Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea art. 182 din Legea nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală (Bp. 716/2022);
13. Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea OUG nr. 157/2022 pentru instituirea unei scheme de ajutor de stat sub forma de grant acordat producătorilor agricoli care au înființat culturi în toamna anului 2021 ce au fost afectate de seceta pedologică (Bp. 801/2022);

- L 803/2022 14. Propunerea legislativă privind comercializarea sării și a sării iodate (Bp. 706/2022);
L 61/2023 15. Propunerea legislativă pentru completarea art. 60 din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal (Bp. 820/2022);
L 45/2023 16. Propunerea legislativă privind activitatea Corpului atașărilor pe probleme de muncă și sociale în cadrul misiunilor diplomatice și oficii consulare ale României în străinătate (Bp. 785/2022);
L 76/2023 17. Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 72/2016 privind sistemul de pensii și alte drepturi de asigurări sociale ale avocaților (Bp. 841/2022).

Cu deosebită considerație,

 NINI ȘĂPUNARU

SECRETAR DE STAT

PRIM MINISTRU

Doamnă vicepreședinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție și în temeiul art. 25 lit. (b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.57/2019 privind Codul Administrativ, Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la *propunerea legislativă pentru modificarea și completarea art.182 din Legea nr.207/2015 privind Codul de procedură fiscală*, inițiată de domnul neafiliat Alexandru Kocsis-Cristea împreună cu un grup de parlamentari neafiliați (Bp.716/2022).

I. Principalele reglementări

Inițiativa legislativă are ca obiect de reglementare modificarea și completarea art.182 din *Legea nr.207/2015 privind Codul de procedură fiscală, cu modificările și completările ulterioare*¹, în sensul ca acordarea de dobânzi, în cazul sumelor de restituit sau de rambursat de la buget, să fie realizată din oficiu de către organul fiscal.

¹ ART. 182

Dobânzi în cazul sumelor de restituit sau de rambursat de la buget

(1) Pentru sumele de restituit sau de rambursat de la buget, contribuabilul/plătitorul are dreptul la dobândă din ziua următoare expirării termenului prevăzut la art. 168 alin. (4) sau la art. 77, după caz, până la data stingerii prin oricare dintre modalitățile prevăzute de lege. Acordarea dobânzilor se face la cererea contribuabilului/plătitorului.

(2) În cazul creanțelor contribuabilului/plătitorului rezultate din anularea unui act administrativ fiscal prin care au fost stabilite obligații fiscale de plată și care au fost stinse anterior anulării, contribuabilul/plătitorul este îndreptățit la dobândă începând cu ziua în care a operat stingerea creanței fiscale individualizate în actul administrativ anulat și până în ziua restituirii sau compensării creanței contribuabilului/plătitorului rezultate în urma anulării actului administrativ fiscal. Această prevedere nu se aplică în situația în care contribuabilul/plătitorul a solicitat acordarea de despăgubiri, în condițiile art. 18 din Legea nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare, precum și în situația prevăzută la art. 107 alin. (5).

(3) Prevederile alin. (1) sunt aplicabile și pentru creanțele fiscale ce au făcut obiectul unei cereri de restituire, respinsă de organul fiscal, dar admisă definitiv de organul de soluționare a contestațiilor sau de instanța judecătorească.

(4) Nivelul dobânzii este cel prevăzut la art. 174 alin. (5) și se suportă din același buget din care se restituie ori se rambursează, după caz, sumele solicitate de contribuabil/plătitor.

(5) Dreptul contribuabilului/plătitorului de a solicita dobândă prevăzută de prezentul articol se prescrie în termen de 5 ani. Termenul începe să curgă de la data de 1 ianuarie a anului următor celui în care:

a) au fost stinse prin oricare dintre modalitățile prevăzute de lege sumele de restituit sau de rambursat de la buget contribuabilului/plătitorului;
b) anularea actului administrativ fiscal a devenit definitivă, în cazul prevăzut la alin. (2);
c) restituirea a fost admisă definitiv, în cazul prevăzut la alin. (3).

II. Observații

1. Precizăm că art.182 din *Codul de procedură fiscală*, intitulat „*Dobânzi în cazul sumelor de restituit sau de rambursat de la buget*”, prevede, la alin.(1), că „*Pentru sumele de restituit sau de rambursat de la buget, contribuabilul/plătitorul are dreptul la dobândă din ziua următoare expirării termenului prevăzut la art. 168 alin. (4) sau la art. 77, după caz, până la data stingerii prin oricare dintre modalitățile prevăzute de lege. Acordarea dobânzilor se face la cererea contribuabilului/plătitorului*”.

Totodată, art.77 din *Codul de procedură fiscală*² reglementează un termen general de soluționare a cererilor contribuabililor, inclusiv cererile de restituire a impozitelor achitate fără a fi datorate. În acest caz, termenul de soluționare a cererii este de 45 de zile de la data înregistrării cererii.

Ca urmare, potrivit regulii generale pentru sumele de restituit sau de rambursat, contribuabilii au dreptul la dobânda din ziua următoare expirării termenului de soluționare a cererii (din a 46-a zi de la data înregistrării cererii de restituire dacă nu a intervenit prelungirea termenului de soluționare a cererii).

² ART. 77

Termenul de soluționare a cererilor contribuabilului/ plătitorului

(1) *Cererile depuse de către contribuabil/plătitor la organul fiscal se soluționează de către acesta în termen de 45 de zile de la înregistrare.*

(2) *În situațiile în care, pentru soluționarea cererii, este necesară administrarea de probe suplimentare relevante pentru luarea deciziei, acest termen se prelungește cu perioada cuprinsă între data solicitării probei și data obținerii acesteia, dar nu mai mult de:*

a) *două luni, în cazul în care sunt solicitate probe suplimentare de la contribuabilul/plătitorul solicitant;*

b) *3 luni, în cazul în care sunt solicitate probe suplimentare de la autorități sau instituții publice ori de la terțe persoane din România;*

c) *6 luni, în cazul în care sunt solicitate probe suplimentare de la autorități fiscale din alte state, potrivit legii.*

(3) *În situațiile prevăzute la alin. (2) lit. b) și c), organul fiscal are obligația să înștiințeze contribuabilul/plătitorul cu privire la prelungirea termenului de soluționare a cererii.*

(4) *În situația prevăzută la alin. (2) lit. a), termenul de două luni poate fi prelungit de organul fiscal la cererea contribuabilului/plătitorului.*

(5) *În situația în care, pe baza analizei de risc, soluționarea cererii necesită efectuarea inspecției fiscale, termenul de soluționare a cererii este de cel mult 90 de zile de la înregistrarea cererii, prevederile alin. (2)-(4) aplicându-se în mod corespunzător. În acest caz contribuabilul/plătitorul este notificat cu privire la termenul de soluționare aplicabil în termen de 5 zile de la finalizarea analizei de risc. Inspecția fiscală pentru soluționarea cererii este o inspecție fiscală parțială în sensul art. 115.*

(6) *Inspecția fiscală pentru soluționarea cererii potrivit alin. (5) poate fi suspendată în condițiile art. 127. În acest caz, nu sunt aplicabile prevederile alin. (2). Perioadele în care inspecția fiscală este suspendată nu sunt incluse în calculul termenului prevăzut la alin. (5).*

Pe de altă parte, potrivit prevederilor alin.(2) al art.182 din *Codul de procedură fiscală*, acordarea de dobânzi contribuabililor în cazul creanțelor acestora rezultate din anularea unui act administrativ fiscal prin care au fost stabilite obligații fiscale de plată și care au fost stinse anterior anulării se face din ziua în care a operat stingerea creanței fiscale individualizată în actul administrativ fiscal anulat și până în ziua restituirii sau compensării creanței contribuabilului rezultată în urma anulării actului administrativ.

Prin urmare, în situațiile ce presupun achitarea unor sume în baza unui act administrativ care este declarat, ulterior achitării sumelor individualizate în cuprinsul său, nelegal și, pe această cale, anulat, dobânzile se acordă de la data achitării (stingerii) sumelor constatate ca nedatorate.

În consecință, prevederile art.182 din *Codul de procedură fiscală* reglementează, ca regulă generală, acordarea de dobânzi contribuabililor, în cazul sumelor de restituit de la buget, începând cu a 46-a zi de la depunerea cererii de restituire. Ca excepție de la această regulă, alin.(2) al art.182 reglementează, în cazul în care este vorba de restituirea unor sume plătite nelegal, în temeiul unui act administrativ fiscal anulat, acordarea de dobânzi începând cu data stingerii sumelor în cauză.

În concluzie, art.182 din *Codul de procedură fiscală* reglementează, în sistemul fiscal românesc, dreptul contribuabilului la dobânzi pentru sumele pe care aceștia le au de primit de la stat, astfel:

- dreptul la dobândă curge din ziua următoare expirării termenului de soluționare a cererii de restituire/rambursare;

- termenul de soluționare a cererii de restituire/rambursare este de 45 de zile;

- sunt reglementate și termene speciale de restituire după care încep să curgă dobânzile, astfel:

- sumele încasate în plus prin poprire [termenul de restituire este de 5 zile lucrătoare de la data încasării, potrivit prevederilor lit.b) de la alin.(4) al art.168];

- sumele rezultate din anularea unui act administrativ fiscal, prin care au fost stabilite obligații fiscale de plată și care au fost stinse anterior anulării (dobânzile curg de la data la care a fost stinsă creanța fiscală individualizată în actul administrativ anulat și până la data restituirii creanței contribuabilului rezultate în urma anulării actului administrativ fiscal), potrivit prevederilor alin.(2) al art.182;

- în situația în care, pe baza analizei de risc, soluționarea cererii necesită efectuarea inspecției fiscale, termenul de soluționare a cererii este de cel mult 90 de zile de la înregistrarea cererii, potrivit prevederilor alin.(5) al art.77.

- atât pentru plata cu întârziere, de către contribuabili, a impozitelor și taxelor, cât și pentru restituirea sau rambursarea de către stat, peste termenul stabilit de lege, a sumelor datorate de stat contribuabilului atât contribuabilul, cât și statul datorează dobânzi la același nivel de 0,02% pentru fiecare zi de întârziere.

Menționăm că textul alin.(2) al art.182 din *Codul de procedură fiscală* prevede două ipoteze în care dreptul contribuabilului/plătitorului nu mai subzistă, respectiv în cazul în care:

- respectivul contribuabil/plătitor a solicitat acordarea de despăgubiri, în condițiile art.18 din *Legea contenciosului administrativ nr.554/2004, cu modificările și completările ulterioare*. Fundamentul acestei excepții constă în faptul că recuperarea prejudiciului ca urmare a lipsei de folosință a banilor este asigurat prin actul emis de instanța care a anulat decizia de impunere;

- dreptul de restituire se naște ca urmare a anulării deciziei de impunere din oficiu care a individualizat o obligație achitată anterior anulării, anularea fiind consecința depunerii declarației de impunere potrivit prevederilor alin.(5) al art.107 din *Codul de procedură fiscală*.

De regulă, restituirea impozitelor percepute fără a fi datorate se realizează în temeiul art.168 din *Codul de procedură fiscală*, articol care reglementează faptul că se restituie contribuabilului/plătitorului orice sumă plătită sau încasată fără a fi datorată.

În acest sens, textul de lege prevede că, pentru a restitui sumele achitate fără a fi datorate, persoana îndreptățită trebuie să depună o cerere la administrația fiscală.

Cu alte cuvinte, legislația națională prevede că restituirea impozitelor achitate fără a fi datorate se efectuează la cererea contribuabilului și nu din oficiu (excepțiile fiind prevăzute expres de textul de lege).

Precizăm, de asemenea, și faptul că acest regim juridic al accesoriilor, respectiv dobânda care se acordă de către stat pentru plata cu întârziere a sumelor datorate contribuabilului se realizează la cererea contribuabilului și nu din oficiu, întrucât:

- suntem în situația unui drept supus principiului disponibilității (exercitarea dreptului se decide de către titularul său);

- acest principiu guvernează și situația în care statul este îndreptățit să solicite dobânzi. În acest caz, statul prin organul fiscal, emite un act administrativ fiscal, prin care solicită și obligă contribuabilul să plătească dobânzile.

Pe de altă parte, în raport cu critica din Expunerea de motive a inițiativei legislative în ceea ce privește art.182 din *Codul de procedură fiscală*, aceasta nu vizează modalitatea prin care se stabilesc dobânzile, respectiv la cerere sau din oficiu.

Astfel, raportat la *Decizia Curții Constituționale nr.694/2015 referitoare la admiterea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art.124 alin. (1) raportat la cele ale art.70 din Ordonanța Guvernului nr.92/2003 privind Codul de procedură fiscală*, Curtea Constituțională a analizat prevederile alin. (1) al art. 124 din *Ordonanța Guvernului nr.92/2003*³ [alin. (1) al art.182 din noul *Cod de procedură fiscală*] plecând de la excepția de neconstituționalitate ridicată de societatea Rolast S.A.

Așadar, „în motivarea excepției de neconstituționalitate, autoarea acesteia arată, în esență, că prevederile legale criticate încalcă dreptul fundamental la repararea pagubei pentru persoanele vătămate de un act administrativ-fiscal anulat printr-o hotărâre judecătorească irevocabilă, textul de lege limitând dreptul constituțional al persoanei vătămate la dobânzi doar pentru perioada următoare expirării termenului de 45 de zile de soluționare a cererii de restituire a sumelor percepute nelegal. Astfel, un contribuabil care atacă un act administrativ-fiscal printr-o acțiune în anulare și care a plătit obligațiile fiscale impuse prin respectivul act administrativ-fiscal (sau a fost executat silit) nu poate cere restituirea sumei sau despăgubiri legate de privarea de această sumă o dată cu cererea de anulare, întrucât există o procedură specifică de restituire a sumei percepute în mod nelegal. Potrivit acestei proceduri, contribuabilul are dreptul la dobânzi doar din ziua următoare expirării termenului de 45 de zile de soluționare a cererii de restituire a sumelor prelevate în mod nelegal. Prin urmare, în cazul în care autoritățile publice restituie sumele percepute în mod nelegal în termenul de 45 de zile de la data cererii contribuabilului, acestea nu datorează dobânda pentru perioada care are ca moment de început prelevarea nelegală și, ca final, restituirea sumei”.

³ privind Codul de procedură fiscal - abrogat de art.354 din Legea nr. 207/2015 la data de 1 ianuarie 2016

În ceea ce privește acest subiect, subliniem faptul că doctrina⁴ reține că „situația premisă avută în vedere de Curte atunci când a analizat constituționalitatea alin.(1) al art.124 din Ordonanța Guvernului nr.92/2002 privind Codul de procedură fiscală (act normativ abrogat cu data de 1 ianuarie 2016 prin Legea nr.207/2015 privind Codul de procedură fiscală), precum și:

- concluziile reținute în considerentul 37 al deciziei⁵
- dar și opinia reținută în considerentul 41⁶
- precum și cea reținută în considerentul 43⁷,

apreciem că prin prevederile alin.(2) al art. 82 Cod procedură fiscală este îndeplinit testul de constituționalitate pentru cazul premisă ce a făcut obiectul analizei Curții.”

Astfel, din punct de vedere al procedurii fiscale, apreciem că nu trebuie efectuat niciun demers pentru modificarea art.182 din *Codul de procedură fiscală*, în condițiile în care situația premisă, dedusă atenției Curții, pe care se bazează decizia, se regăsește soluționată la alin.(2) al art.182 din *Codul de procedură fiscală*.

De asemenea, în ceea ce privește Cauza Rafinăria Steaua Română versus Agenția Națională de Administrare Fiscală (ANAF), invocată în Expunerea de motive a inițiativei legislative, menționăm că, prin *Ordonanța de urgență nr.8/2014 pentru modificarea și completarea unor acte normative și alte măsuri fiscal-bugetare, cu modificările ulterioare*, a fost introdus, la art.124, din *Ordonanța Guvernului nr.92/2003*, un nou alineat, alin.(1¹), text care a fost preluat integral la alin.(2) al art.182 și care a fost motivată de compatibilizarea legislației naționale, în speță cea reglementată de *Codul de procedură fiscală*, cu jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene, fiind avută în vedere tocmai cauza menționată mai sus, astfel cum se regăsește menționat în Nota de fundamentare⁸ a acestui act normativ.

⁴ *Codul de procedură fiscală – Comentariu pe articole*, Tanți Anghel, Editura Hamangiu, 2020 pg. 559

⁵ 37. Așadar, Curtea Constituțională constată că dispozițiile art. 124 alin. (1) raportate la cele ale art. 70 din Ordonanța Guvernului nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală, deși garantează acordarea unei dobânzi pentru neîndeplinirea obligației de restituire, nu acoperă complet paguba pe care o poate suferi contribuabilul pentru faptul că a înțeles să execute de bunăvoie o obligație fiscală pe care a socotit-o nelegală, lucru constatat ulterior prin hotărâre a unei instanțe judecătorești sau de către organul fiscal însuși. În acest mod are loc o diminuare a patrimoniului contribuabilului, printr-o acțiune a statului, fiind afectat, astfel, dreptul de proprietate privată.”

⁶ 41. Prin urmare, autoritățile publice implicate, inclusiv instanțele judecătorești, sunt chemate să realizeze o interpretare și aplicare conformă a acestei legi cu efectele pe care le produce prezenta decizie în privința momentului de la care sunt acordate dobânzile fiscale. Astfel, organele fiscale vor avea, în continuare, posibilitatea de a proceda la soluționarea cererii în termen de 45 de zile de la înregistrare, cu posibilitatea prelungirii perioadei menționate, însă, dobânda va trebui acordată începând cu data stingerii obligației fiscale constatate, în condițiile legii, ca fiind nedatorată.

⁷ 43. De asemenea, constatarea neconstituționalității dispozițiilor legale ale art. 124 alin. (1) raportate la cele ale art. 70 din Ordonanța Guvernului nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală nu privește nici sumele de rambursat de la bugetul de stat, cum ar fi taxa pe valoarea adăugată care are un alt regim juridic ce ține de specificitatea sa.

⁸ <https://gov.ro/ro/guvernul/procesul-legislativ/note-de-fundamentare/nota-de-fundamentare-oug-nr-8-26-02-2014&page=97>

2. În ceea ce privește impactul socio-economic, menționat de inițiatorii propunerii legislative, raportat la o reconsiderare a sistemului actual de acordare a dobânzilor acordate contribuabililor pentru sumele de restituit sau de rambursat de la buget, menționăm că un astfel de sistem prezintă următoarele dezavantaje:

- creșterea volumului activității de administrare la nivelul ANAF;
- modificări semnificative în programul informatic utilizat de ANAF pentru activitatea de administrare a creanțelor fiscale.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate, **Guvernul nu susține adoptarea acestei inițiative legislative.**

Cu stimă,

Nicolae-Ionel CIUCĂ

PRIM-MINISTRU
ROMANIA

Doamnei senator **Alina-Ștefania GORGHIU**
Vicepreședintele Senatului